

Kriminaliteten - ett svart hål i samhällets ekonomi

Claes Malmquist

2020-11-06

Utvärderingar av sociala
satsningar med fokus på ekonomi

Dagens agenda

- Vilket var **vårt uppdrag**?
 - Hur har uppdraget genomförts?
 - Är insatsen lönsam, och i så fall för vem?
- På vilket sätt är **Krami intressant**?
 - Vilket är dess strategiska, lärande och strukturella värde?

Vad är vårt sammanfattande resultat?

Monetärt

- Deltagarna utgör en **hög samhällsekonomisk kostnad** före insats
- Utvärderingen visar på en mycket **kort återbetalningstid för samhället**
- På aktörsnivå är återbetalningstiden **kortast för staten**, därefter staden

Detta betyder att satsningen, särskilt om den är uthållig, innebär en väsentlig skillnad för individens livssituation och att **KRAMIS aktörer skapat en betydande samhällsnytta.**

Vad är vårt sammanfattande resultat?

Strategiskt

- **Samordning och samverkan** med två statliga aktörer stärker Malmö stads insats och skapar en effektiv insats för målgruppen
- Samarbetet **överbryggar gråzoner** mellan olika aktörer och myndigheter
- Målgruppen har **komplexa behov** - behöver både samordnade och kvalificerade resurser och insatser som
- Kramis arbetsmodell innebär att individen får ett långsiktigt och uthålligt **individuellt anpassat stöd**

Varför ett samhällsekonomiskt perspektiv?

Med hjälp av ett samhällsekonomiskt perspektiv erhåller vi en mer **heltäckande bild** av insatsens resultat och effekter. Detta bidrar till att:

- Se insatser inom den sociala sektorn som investeringar och inte bara som kostnader, **mer fokus på lång sikt och hållbarhet**
- Underlättar för en aktör att tänka på helheten och se effekter som i vanliga fall är ”dolda” eftersom dessa poster inte syns i den egna redovisningen - detta **undviker suboptimering**
- **Motiverar initiala kostnader** för en implementering med tanke på potentiella resultat av åtgärden = avkastning i form av ökad nytta/intäkter och minskade kostnader för samhället på längre sikt.
- Ett tydligare underlag inför beslut om vilken aktör som ska/bör **finansiera** olika insatser

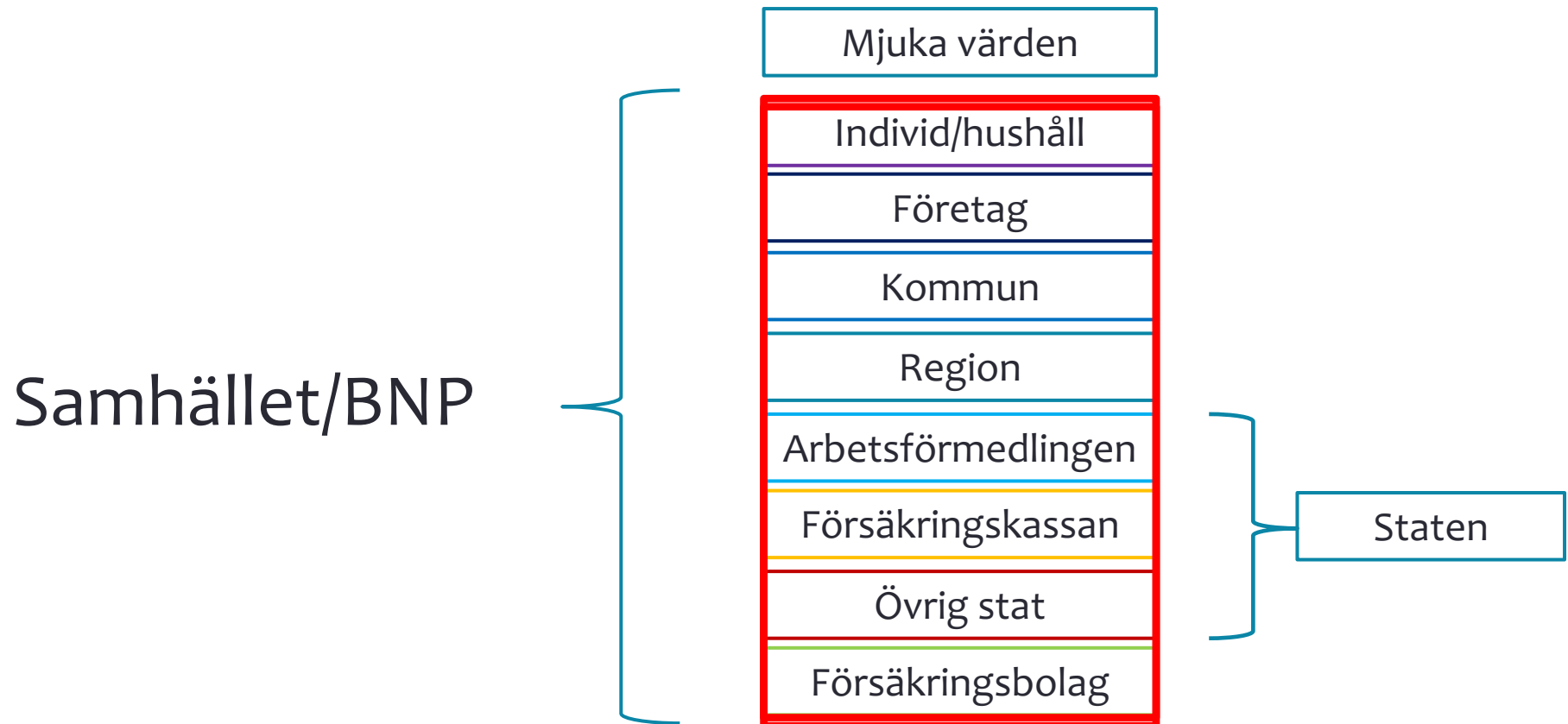
Några frågor att fundera på...

- Hur hade ett **alternativscenario**, utan Krami, sett ut?
- Vad är värdet på **organisationsnivå** av samordning och samverkan?
- Om vi lyfter blicken – **hur jobbar ni idag** med samordning i era ordinarie verksamheter och med externa aktörer?
- Hur jobbar ni med ett **socialt investeringsperspektiv** i era verksamheter?

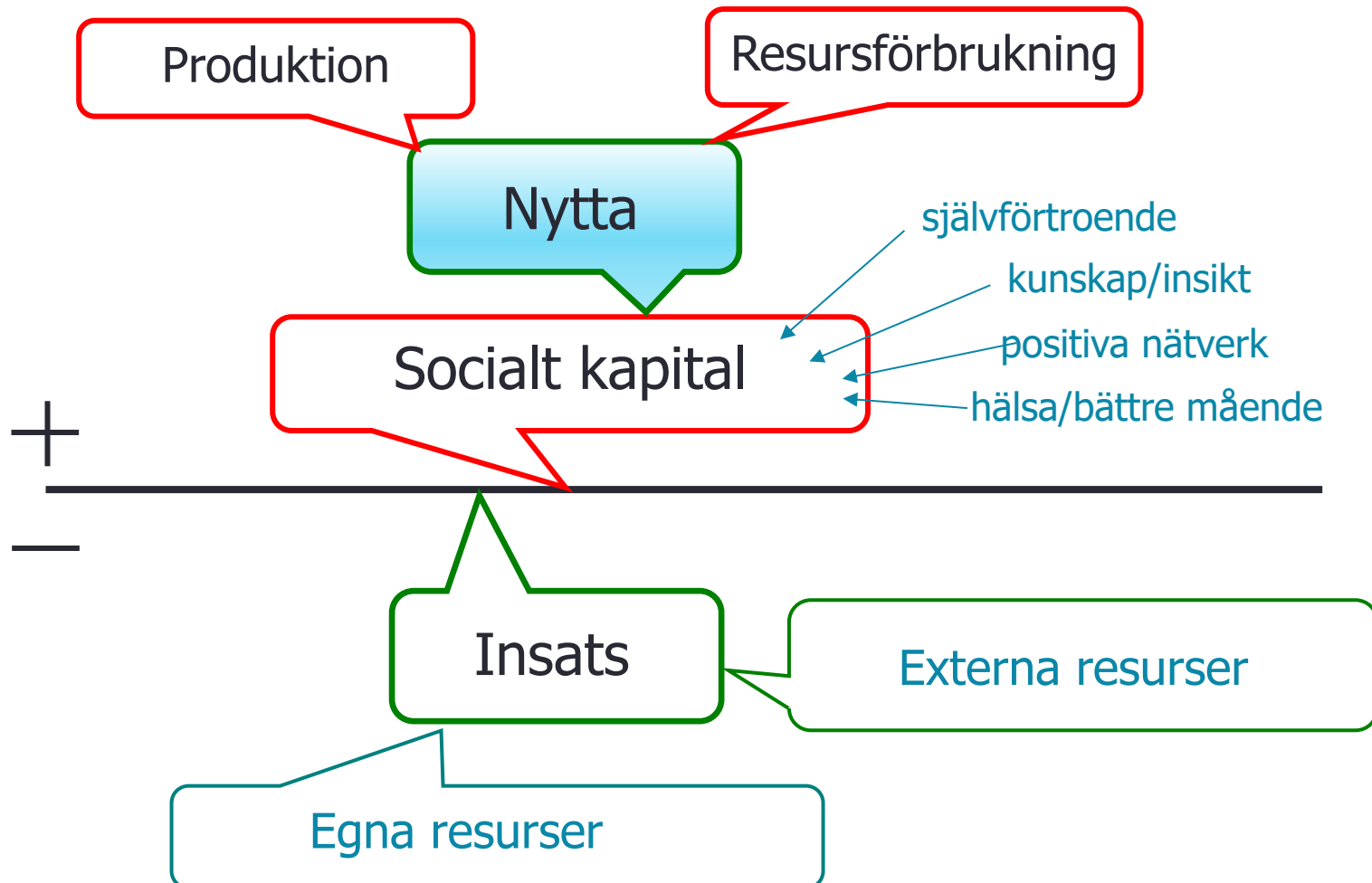
Metodik

- Utvärderingen baseras på att deltagarnas situation avseende försörjning och behov av olika samhällsliga stödresurser 12 månader före insats jämförs med deras situation 12 månader efter insats (**kort sikt**)
- Till detta görs en 5-årig prognos baserat på det kortsiktiga resultatet (**medellång sikt**)

Vad är samhället och vad är samhällets ekonomi?

Samhällesekonomisk nytta genom socialt kapital

Utvärderingen

Baseras dels på en grupp om 13 helt avslutade personer, dels på en grupp om 53 personer, varav 40 utgör prognoser

- Före-läget kartlagt för alla 53
- Helt avslutade = situationen efter 12 månader
- Prognoser = situationen direkt efter insats

Om resultatet är giltigt för hela populationen innebär det att KRAMIS skapar **nytta på betydligt högre nivå...**

Utvärderingens fokus

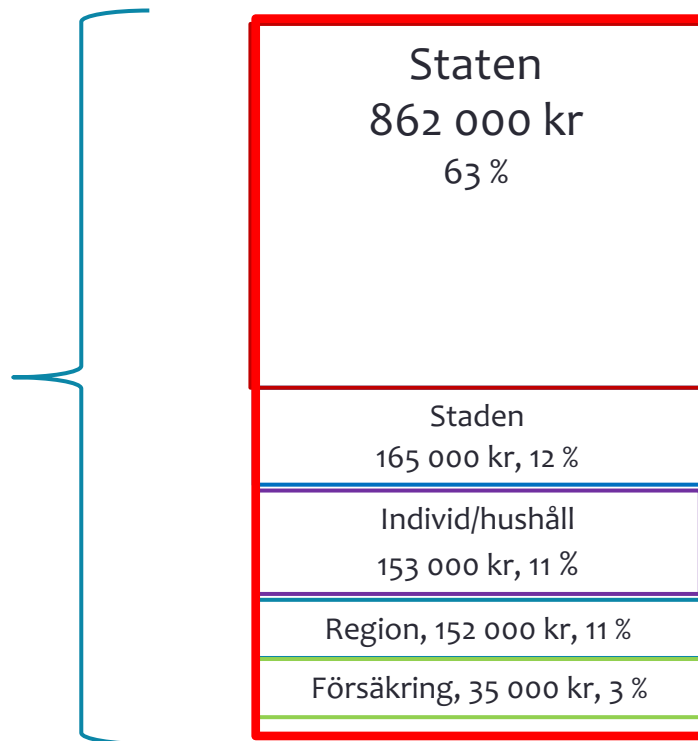
- Hur mycket **kostar utanförskapet** i Krami?
 - Hur stor är **intäkten** när utanförskapet bryts?
 - Vad har **insatsen** kostat?
 - Hur stor är **lönsamheten**?
- Uppdelning i kön
- Två scenarios
- (Strategisk analys)

Vad kostar utanförskapet – en ”typdeltagare” Krami?

Inget arbete, försörjningsstöd, bostadsbidrag, många läkarbesök, polis, en rättegång, tre månader på anstalt och någon månad frivård – vad är kostnaden på ett år?

Samhället/BNP

1 367 000 kr

Potential – samhällsekonomisk kostnad i förelägg

För de 53 som ingick i förstudien 91 mkr (**1,7 mkr** i snitt)

Max 4,4 mkr

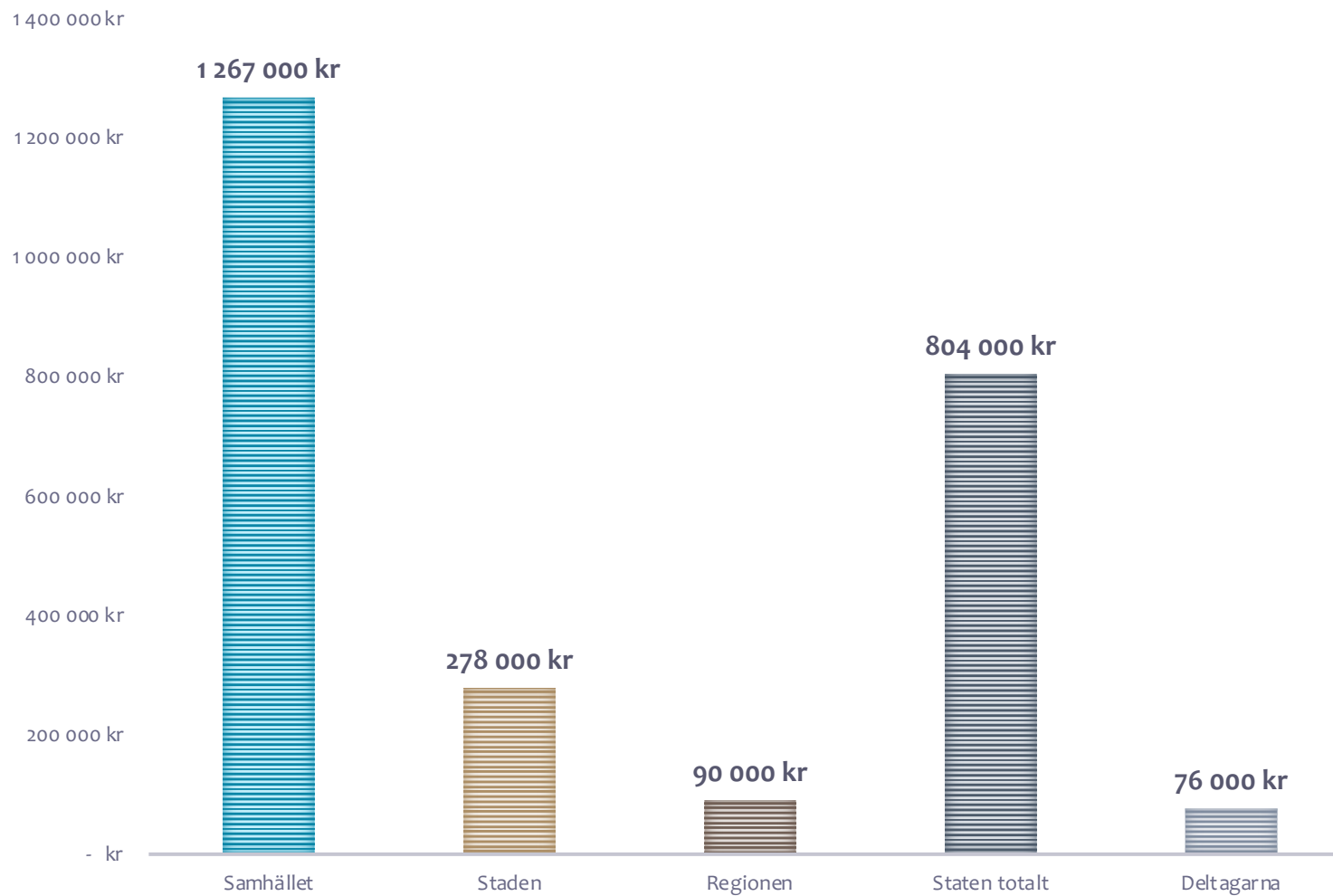
Min 611 000 kr

För de 13 som ingår i slutrapporten är potentialen 22 mkr, (1,7 mkr i snitt)

Under en femårsperiod motsvarar det en kostnad på ca **8,5 mkr** för en person.

Av detta står staten för **5,4 mkr**

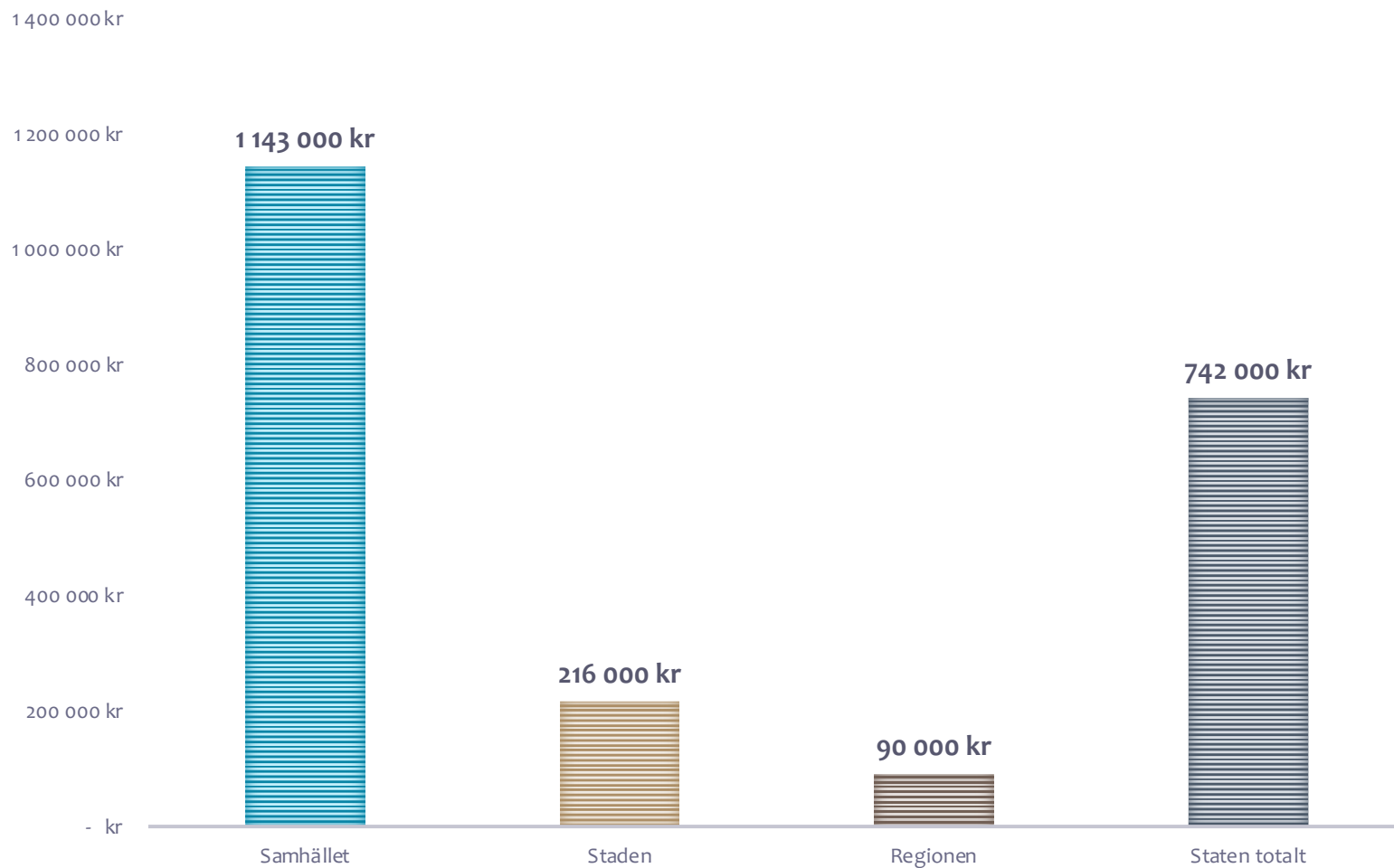
Samhällsekonomisk intäkt för de 13 i genomsnitt – kort sikt

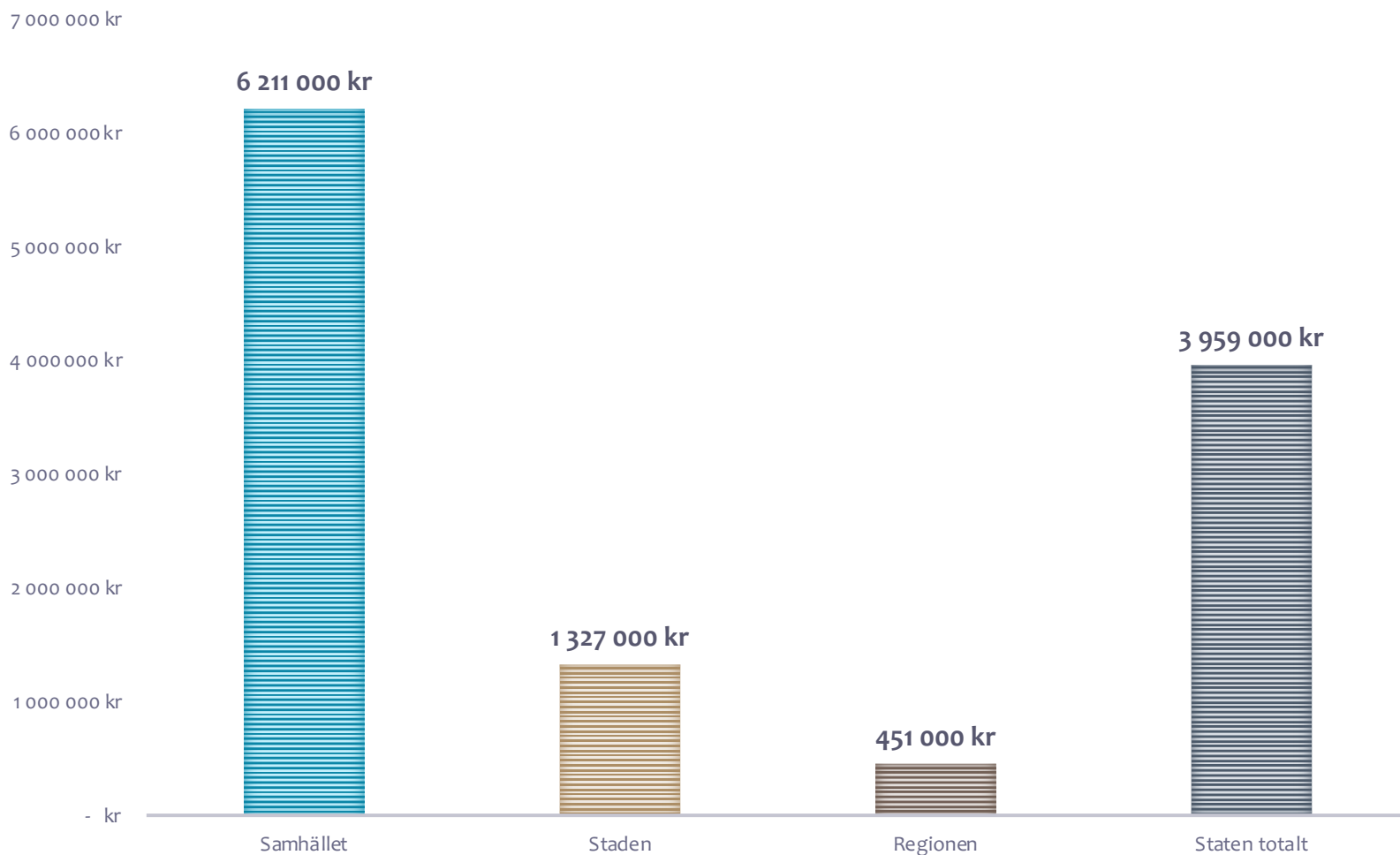
Insatskostnad

- Insatsens kostnad för de 13 deltagare som ingår i utvärderingen har varit 1,6 mkr. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad på **123 000 kr.**
- Av insatsens totala kostnader (för 269 deltagare) på 26,7 mkr står staten för 38 procent och Malmö stad för **62 procent.**

Lönsamhet, per deltagare – kort sikt

Lönsamhet per deltagare – medellång sikt

Uppdelning på kön, 10 m och 3 kv

Potentialen – kostnaden under året före insats – var;

- För männen **1 865 000 kr**
- För kvinnorna **1 137 000 kr**
- I genomsnitt **1 697 000 kr**

Lönsamheten – kostnaden dras av från intäkten– var;

- För männen **1 412 000 kr (återbetalningstid 1 mån)**
- För kvinnorna **248 000 kr (åt 4 mån)**
- I genomsnitt **1 143 000 kr (åt 2 mån)**

Scenario 1 med alla 53 deltagare som ingick i förstudien

I detta första scenario bygger vi vår beräkning på att de 13 i 40-gruppen som kommer i arbete gör det utan subvention.

- Den genomsnittliga potentialen i den stora gruppen är något högre än för 13-gruppen.
- Intäkten per deltagare är lägre i den stora gruppen
- Lönsamheten lägre men **fortfarande mycket kort** återbetalningstid

Scenario 2 med alla 53 deltagare som ingick i förstudien

I detta andra scenario bygger vi vår beräkning på att de 13 i 40-gruppen som kommer i arbete gör det **med subvention**.

- Potentialen är densamma som i scenario 1
- Intäkten per deltagare bara något lägre än i scenario 1
- Lönsamheten något lägre men **samma återbetalningstid** som i scenario 1

Krami är intressant ur flera perspektiv

- Genom **samordning och samverkan** med två statliga aktörer, skapas möjligheter till en rationell, kompetent och nära relation till målgruppen - ett långsiktigt och uthålligt stöd skapar möjlighet att komma i egenförsörjning.
- Genom att jobba lokalt med samverkan kan samarbetet styras upp och **överbrygga gråzoner** mellan olika aktörer och myndigheter.

Krami är intressant ur flera perspektiv

- Privata aktörer och civilsamhället kommer tillsammans med kommunerna att utgöra ett komplement till Arbetsförmedlingen i de **framtida arbetslivsinriktade insatserna**.
- De prioriterade grupperna och personer med **komplexa behov** behöver både samordnade och kvalificerade resurser och insatser.
- *Krami är i denna del intressant* med dess **långa erfarenhet av samordning**.

Krami är intressant ur flera perspektiv

- **Det är viktigt att lyfta fram att Krami** är ett koncept som fått fäste på många håll i landet. Vi anser att det är viktigt att fortsätta att följa upp verksamheterna för att visa på resultatet av insatserna.
- Avslutningsvis vore det särskilt intressant att följa upp **hur uthålliga resultaten är på sikt** och effektiva i den meningen om målgruppen några år efter avslutat deltagande i Krami fortfarande är i egenförsörjning.

Några funderingar?

Svagheter

- Totalstudien omfattar en mindre grupp deltagare
- Urvalet är inte slumpmässigt
- Osäkert om kostnaderna kring kriminalvården och rättsverket
- Få kvinnor i urvalet
- Enbart kortsiktiga effekter
- Den strategiska analysen bygger på indirekta uppgifter

Tack för att ni lyssnade!!!

Claes Malmquist
Payoff AB

claes@payoff.se

076-830 05 29